עב: כלל גדול פרק שביעי שבת

נתכוין להגביה את התלוש. פירש בקונטרס כגון סכין מונעל בערוגת ירק ונתכוין להגביה ותפס את המחובר מ"מ הא דפליגי בנתכוין לחתוך את התלוש ותפס את המחובר היינו לחתוך תלוש (ב) ותפס מחובר אחר אבל לחתוך מחובר זה ותפס מחובר אחר משמע דמיירי לכ"ע וקשה לר"ת דבסוף פ' ספק אכל (כריתות יט:) אמר שמואל המתעסק בחלבים ועריות חייב שכן נהנה בשבת פטור דמלאכת מחשבת אסירה תורה ומוכח התם דאפילו בנתכוין ללקוט תאנה זו וליקט תאנה אחרת פטר שמואל ולקמן בפרק הזורק (דף לז:) פטר ג) (ד) רבא נתכוין לזרוק ארבע וזרק שמנה כי לא אמר כל מקום שתרלה תנוח וכל שכן בנתכוין לזרוק בגד זה וזרק בגד אחר דלא נעשה בגד לרומו אי נתכוין לחתוך מחובר זה ותפס מחובר אחר דפטור ונראה לר"ת דהכא מיירי בנתכוין לחתוך תלוש ומצא שהוא מחובר וחותך מה שהיה מתכוין אלא שלא היה יודע שהיה מחובר ופליגי אביי ורבא בקרא דאשר חטא בה דמוקי ליה רבי אליעזר בפרק ספק אכל (שם יט:) פרט למתעסק והכי איתא התם בהדיא דקאמר עלה לרבא משכחת לה שנתכוין לחתוך את התלוש ותפס את המחובר לאביי שנתכוין להגביה את התלוש כו' ושמואל דפטר מטעם מלאכת מחשבת היינו בנתכוין לחתוך מחובר זה ותפס מחובר אחר דלא נעשה מחשבתו והשתא אתי שפיר דקאמר (ג) לקמן דמפרש שגג בלא מתכוין דשאר מלות היכי דמי כגון דסבור שומן הוא ואכלו דהיינו ממש דומיא דשבת לפר"ת:

הניחא לאביי דאמר חייב. פי' הניחא לאביי בהא דמשכחת גבי ע"ז שגג בלא מתכוין אבל מ"מ גם לאביי לא מיתוקמא בריתא שפיר בהכי דהא אם אבל שבת מלאכה ומירלה נמי חייב ולהכי אינגרין בסמוך לאוקמא אביי דאביי שגג בלא מתכוין ה"ל דסבור רוח הוא ובלעו: **עד** כאן **לא בעא** מיניה **רבא מרב** נחמן כו'. וא"ת אמאי לא מייתי מתני' דהשוכח עיקר שבת דאיתו חייב אבל אחת ולא הוי פטור לגמרי וי"ל דיתמא ליה לאתויי מרבא דמספקא ליה בהעלם זה וזה דדילמא אפי' תרתי מיחייב דכי אוקי הכא באומר מותר היינו בנתעלמה ממנו לפי שעה דהיינו דומיא דהעלם זה וזה בידו כדפי' לעיל דאם לא נודע לו מעולם איסור ע"ז אינו יגאל כלל כיון שמודה בע"ז דדוחק להעמיד בתיעוד שנאבה לבין הכרג העכו"ם: **רבא אמר פטור**) ואם תאמר והא אמר בפרק בן סורר ומורה (סנהדרין דף עד.) דע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים יהרג ואל יעבור אם כן אפילו לא מקבל ליה חייב ואין לומר דרבא לטעמיה דאמר בנמס' ע"ז בפרק ר' ישמעאל (דף מד.) דאפילו בע"ז בלינענא ומי בהם ולא שיעות בהם והא דקאמר רבא בפ"ב דכתובות (דף יט.) גבי עדים שאמרו להם תמתו שקר כו' שאין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש אלא ע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים ה"פ אפילו מאן דתמיר לא מחמיר אלא בע"ז ג"ע ושפיכות דמים דאם כן דטעמא דרבא דפטר הוי משום הכי מאי מייתי אביי בפ' ד' מיתות (סנהדרין סא:) בכריתות לימא דאתיא כמ"ד בפרק בן סורר (שם עד.) יהרג ואל יעבור דפלוגתא דתנאי היא וי"ל דסבר רבא דאפי' למ"ד דחייב למקור את עצמו אם לא מסר עצמו לא מיחייב מיתה בבית דין וקשה לרשב"א דאמר רבא במסכת ע"ז[1] הכל היו בכלל לא תעבדם כשפרט לך הכתוב ומי בהם יצא אומם משמע דלא מפיק אלא אומם מיתה אבל שאר אומנין הוו בכלל לא תעבדם וחייב א) והכא פטור אפי' מאהבה דליכא אומם מיתה וי"מ דהכיא דאמר יהרג ואל יעבור היינו בתתם אע"ג דלא מקבל עליה לאלוה אבל הכא במפרש דקעביד מאהבה ומירלה אי נמי אפילו בתתם ובע"ז שהכל אין עובדין אותה אלא מאהבה ומירלה דומיא דהמן דמייתי עלה התם להם אי אתה משתחוה לאדם אבל אתה משתחוה לאדם כמותך יכול אפי' נעבד כהמן ת"ל לא תעבדם [וקאמר רבא כהמן ולא כהמן דאילו התם מירלה והכא לאו אומם הוא] ומהכיא גופא נמי יש לדקדק דחייב אע"ג דלא קבל עליה באלוה דמשמע דאסר נעבד כהמן דומיא דאדם שכמותך דשרי והיינו בלא קיבלו עליו באלוה ועוד דאמר בפרק ד' מיתות (סנהדרין דף פ:) הפוער עצמו לפעור זו היא עבודתו אע"ג דקא מכוין לבזייה הזורק אבן למרקוליס זו היא עבודתו אע"ג דקא מכוין למירגמיה אלמא דחייב אע"פ שאין מקבל עליו באלוה ומיהו יש לפרש אע"ג דקא מכוין לבזייה מכוין לעובדה דרך בזיון וכרגימה זו והא דלא דמי לאיות דאביי בעובד מאהבה ומירלה התם מעוד כמדעתו דמי וא"ת ולמאי דפטר רבא אמאי לא התשתחוה מרדכי להמן הי"ל כדאמרינן במדרש שמות זורות היו על לבו ועוד משום קידוש השם כדאשכחן בירושלמי במסכת שביעית בפ"ד כגון פפוס ולוליגוס אחיו שנתנו להם מיס בזכוכית נצועה ולא קבלו מהם[2]: **באומר** מותר. והא דמעטינן בפ"ב דמכות (דף ז: ושם) כשגגה פרט לאומר מותר שאני גבי גלות דעובדא כשגגה כתיבי התם ולהכי נמי אמר בסוף פ"ב דב"ק (דף כו: ושם) היתה אבן מונחת לו בחיקו ולא הכיר בה מעולם לענין גלות פטור מכשגגה לענין שבת פטור מעוסק דבעינן מלאכת מחשבת והשתא תיפוק ליה דגבי שבת נמי כתיב כשגגה אלא ודאי דוקא גבי גלות ממעטינן משום דכתיבי כשגגה טובת: אלא

[1] נתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור לחתוך את התלוש וחתך את המחובר [2] רבא אמר [3] פטור אביי אמר חייב רבא אמר פטור דהא לא נתכוון לחתיכה דאיסורא אביי אמר חייב דהא קמיכוין לחתיכה בעלמא אחד אחד ואחת מה שאין כן בשאר מצות [4] דתניא חומר שבת משאר מצות וחומר שאר מצות משבת חומר שבת משאר מצות שהשבת עשה שתים בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת מה שאין כן בשאר מצות וחומר שאר מצות משבת שבשאר מצות שגג בלא מתכוין חייב מה שאין כן בשבת: אמר מר חומר שבת משאר מצות שהשבת עשה שתים בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת מה שאין כן בשאר מצות היכי דמי אילימא דעבד קצירה וטחינה דכוותה גבי שאר מצות אכל חלב ודם הכא תרתי מיחייב והכא תרתי מיחייב אלא שאר מצות דלא מיחייב אלא חדא היכי דמי דאכל חלב וחלב דכוותה גבי שבת דעבד קצירה וקצירה הכא חדא מיחייב והכא חדא מיחייב לעולם דעבד קצירה וטחינה ומאי מה שאין כן בשאר מצות אע"ז וכדרבי אמי [5] דא"ר אמי זיבח וקיטר וניסך בהעלמה אחת אינו חייב אלא אחת במאי אוקימתא בע"ז אימא סיפא חומר בשאר מצות שבשאר מצות שגג בלא מתכוין חייב מה שאין כן בשבת [6] האי שגג בלא מתכוין דע"ז היכי דמי אילימא כסבור בית הכנסת הוא והשתחוה לה הרי לבו לשמים ואלא [7] דחזי אנדרטא וסגיד לה היכי דמי אי דקבלה עליה באלוה מזיד הוא ואי דלא קבלה עליה באלוה לאו כלום הוא אלא מאהבה ומיראה הניחא לאביי [8] דאמר חייב אלא לרבא דאמר פטור מאי איכא למימר אלא באומר מותר משא"כ בשבת דפטור לגמרי ע"כ לא בעא מיני' רבא מרב נחמן אלא אי לחיובי חדא אי לחיובי תרתי אבל מפטרי לגמרי לא אלא

דסבור

[1] נתכוין להגביה אם התלוש. כגון דנפל סכין בערוגת הירק ונתכוין להגביהו: **וחסך אם המחובר פטור.** דכתיב אשר חטא בה[2] ודרשינן בכריתות[3] פרט למתעסק בדבר אחר ועשה דבר זה. ושוגג היכי דמי כגון שנתכוין לכך אבל שגג לדבר שאין היום שבת או שאכלה זו מותרת וזה מתעסק בהגבהה היה ולא בחתיכה: **דהא לא איכון אחתיכה דאיסורא.** בשגגת שבת או בשגגת מלאכות אלא מתעסק בחתיכת היתר הוה שיודע שהוא שבת ויודע שחתיכת מחובר אסור: **משא"כ בשאר מצות.** כולה מפרש לה וחוזל: **שגג בלא מתכוין.** לקמן מפרש לה: **אלא ודם.** דומיא דטחיבה וקצירה שהן שני גופין: **אלא גבי שאר מצות היכי דמי.** לפטור: **כגון אכל וחלב.** בהעלם אחד: **דרבי אמי.** במסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות[4] אליף למילתיה מקרא דאין מילוק חטאות לעכו"ם: **והשתחוה לה.** והיינו שגג שהיא ע"ז בלא מתכוין אלא שנתכוין להשתחוות לע"ז: **הרי לבו לשמים.** ומה מיוב יש כאן אפי' ידע שהוא בית ע"ז והשתחוה בו[5] לשמים אין מיוב כאן: **אנדרטא.** צורת המלך שעושין לכבוד המלך והשתחוה לה ולא לשם אלהות: **מאהבה ומירלה.** מאהבת אדם או מירלת אדם השתחוה לע"ז. וקרי ליה שוגג בלא מתכוין כלומר שגג בהכי דסבור כיון דאין מתכוין לבו לאלהות מותר: **אלא כאומר מותר.** כגון גר שנתגייר בין הנכרים בסבור שאין ע"ז בתורה וקרי ליה שגג בלא מתכוין: **דפעור לגמרי.** בתמיה: **עד כאן לא קבעי מיניה רבא מרב נחמן.** העלם זה וזה בידו מהו לעיל בפירקין (דף ע:) דהיינו אומר מותר דאמר אין שבת בתורה היינו העלם זה וזה: דסבור

[1] נתכוין להגביה אם התלוש. כגון בערוגת הירק ונתכוין להגביהו: **וחסך אם המחובר פטור.** דכתיב אשר חטא בה[2] ודרשינן בכריתות[3] פרט למתעסק בדבר אחר ועשה דבר זה. ושוגג היכי דמי כגון שנתכוין לכך אבל שגג לדבר שאין היום שבת או שאכלה זו מותרת וזה מתעסק בהגבהה היה ולא בחתיכה: **דהא לא איכון אחתיכה דאיסורא.** בשגגת שבת או בשגגת מלאכות אלא מתעסק בחתיכת היתר הוה שיודע שהוא שבת ויודע שחתיכת מחובר אסור: **משא"כ בשאר מצות.** כולה מפרש לה וחוזל: **שגג בלא מתכוין.** לקמן מפרש לה: **אלא ודם.** דומיא דטחיבה וקצירה שהן שני גופין: **אלא גבי שאר מצות היכי דמי.** לפטור: **כגון אכל וחלב.** בהעלם אחד: **דרבי אמי.** במסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות[4] אליף למילתיה מקרא דאין מילוק חטאות לעכו"ם: **והשתחוה לה.** והיינו שגג שהיא ע"ז בלא מתכוין אלא שנתכוין להשתחוות לע"ז: **הרי לבו לשמים.** ומה מיוב יש כאן אפי' ידע שהוא בית ע"ז והשתחוה בו[5] לשמים אין מיוב כאן: **אנדרטא.** צורת המלך שעושין לכבוד המלך והשתחוה לה ולא לשם אלהות: **מאהבה ומירלה.** מאהבת אדם או מירלת אדם השתחוה לע"ז. וקרי ליה שוגג בלא מתכוין כלומר שגג בהכי דסבור כיון דאין מתכוין לבו לאלהות מותר: **אלא כאומר מותר.** כגון גר שנתגייר בין הנכרים בסבור שאין ע"ז בתורה וקרי ליה שגג בלא מתכוין: **דפעור לגמרי.** בתמיה: **עד כאן לא קבעי מיניה רבא מרב נחמן.** העלם זה וזה בידו מהו לעיל בפירקין (דף ע:) דהיינו אומר מותר דאמר אין שבת בתורה היינו העלם זה וזה: דסבור

[1] נתכוין להגביה אם התלוש. כגון דנפל סכין בערוגת הירק ונתכוין להגביהו: **וחסך אם המחובר פטור.** דכתיב אשר חטא בה[2] ודרשינן בכריתות[3] פרט למתעסק בדבר אחר ועשה דבר זה. ושוגג היכי דמי כגון שנתכוין לכך אבל שגג לדבר שאין היום שבת או שאכלה זו מותרת וזה מתעסק בהגבהה היה ולא בחתיכה: **דהא לא איכון אחתיכה דאיסורא.** בשגגת שבת או בשגגת מלאכות אלא מתעסק בחתיכת היתר הוה שיודע שהוא שבת ויודע שחתיכת מחובר אסור: **משא"כ בשאר מצות.** כולה מפרש לה וחוזל: **שגג בלא מתכוין.** לקמן מפרש לה: **אלא ודם.** דומיא דטחיבה וקצירה שהן שני גופין: **אלא גבי שאר מצות היכי דמי.** לפטור: **כגון אכל וחלב.** בהעלם אחד: **דרבי אמי.** במסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות[4] אליף למילתיה מקרא דאין מילוק חטאות לעכו"ם: **והשתחוה לה.** והיינו שגג שהיא ע"ז בלא מתכוין אלא שנתכוין להשתחוות לע"ז: **הרי לבו לשמים.** ומה מיוב יש כאן אפי' ידע שהוא בית ע"ז והשתחוה בו[5] לשמים אין מיוב כאן: **אנדרטא.** צורת המלך שעושין לכבוד המלך והשתחוה לה ולא לשם אלהות: **מאהבה ומירלה.** מאהבת אדם או מירלת אדם השתחוה לע"ז. וקרי ליה שוגג בלא מתכוין כלומר שגג בהכי דסבור כיון דאין מתכוין לבו לאלהות מותר: **אלא כאומר מותר.** כגון גר שנתגייר בין הנכרים בסבור שאין ע"ז בתורה וקרי ליה שגג בלא מתכוין: **דפעור לגמרי.** בתמיה: **עד כאן לא קבעי מיניה רבא מרב נחמן.** העלם זה וזה בידו מהו לעיל בפירקין (דף ע:) דהיינו אומר מותר דאמר אין שבת בתורה היינו העלם זה וזה: דסבור

[1] נתכוין להגביה אם התלוש. כגון דנפל סכין בערוגת הירק ונתכוין להגביהו: **וחסך אם המחובר פטור.** דכתיב אשר חטא בה[2] ודרשינן בכריתות[3] פרט למתעסק בדבר אחר ועשה דבר זה. ושוגג היכי דמי כגון שנתכוין לכך אבל שגג לדבר שאין היום שבת או שאכלה זו מותרת וזה מתעסק בהגבהה היה ולא בחתיכה: **דהא לא איכון אחתיכה דאיסורא.** בשגגת שבת או בשגגת מלאכות אלא מתעסק בחתיכת היתר הוה שיודע שהוא שבת ויודע שחתיכת מחובר אסור: **משא"כ בשאר מצות.** כולה מפרש לה וחוזל: **שגג בלא מתכוין.** לקמן מפרש לה: **אלא ודם.** דומיא דטחיבה וקצירה שהן שני גופין: **אלא גבי שאר מצות היכי דמי.** לפטור: **כגון אכל וחלב.** בהעלם אחד: **דרבי אמי.** במסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות[4] אליף למילתיה מקרא דאין מילוק חטאות לעכו"ם: **והשתחוה לה.** והיינו שגג שהיא ע"ז בלא מתכוין אלא שנתכוין להשתחוות לע"ז: **הרי לבו לשמים.** ומה מיוב יש כאן אפי' ידע שהוא בית ע"ז והשתחוה בו[5] לשמים אין מיוב כאן: **אנדרטא.** צורת המלך שעושין לכבוד המלך והשתחוה לה ולא לשם אלהות: **מאהבה ומירלה.** מאהבת אדם או מירלת אדם השתחוה לע"ז. וקרי ליה שוגג בלא מתכוין כלומר שגג בהכי דסבור כיון דאין מתכוין לבו לאלהות מותר: **אלא כאומר מותר.** כגון גר שנתגייר בין הנכרים בסבור שאין ע"ז בתורה וקרי ליה שגג בלא מתכוין: **דפעור לגמרי.** בתמיה: **עד כאן לא קבעי מיניה רבא מרב נחמן.** העלם זה וזה בידו מהו לעיל בפירקין (דף ע:) דהיינו אומר מותר דאמר אין שבת בתורה היינו העלם זה וזה: דסבור

עין משפט נר מצוה

כד א מיי' פ"ב מהלכות שבתות הלכה ז:
כה ב מיי' פ"ח מהלכי שבת הלכה ח ופ"ז מהלכות שבתות הל' יא:

מוסף רש"י

זיבת וקיטר וניסך בהעלמה אחת אינו חייב אלא אחת. וכל עבודותיה בהאהבה אחת הן, לא תעבדם, הלכך אין כאן חלוק מלאכות (סנהדרין סב.). הרי לבו לשמים. יצא התחתה זה לעבודת כוכבים לא מזיד ולא שוגג הוא אלא לשמים, שהרי לשמים נתכוין, ואפילו היה יודע שאם הבית עבודת כוכבים וזהו משתחוה כנגדו לשמים אין כאן שוגג, שהרי אף משתחוה לבית הכנסת לא לבית הוא משתחוה אלא לפי שאם אמר לו אם תשתחוה לבית הכנסת אינו עליה (סנהדרין סא.) ובעי' כריתות נ.), ואלא דחזי אנדרטי וסגיד ליה. שהלה דומה שהיי רגילין לעשות בדמות המלך וכהלה אותו משתחוה לו לעבוד המלך, ופעמים שעובדין אותו הוא דאם אחר שהיה נעבד ולא ידע שהוא נעבד והשתחוה לו (סנהדרין שם). ואי לא קבליה עליה באלוה. אלא לבבו של המלך השתחוה לו (שם). לא כלום הוא. דהא לא אתיין לשם עבודת כוכבים (שם) בדין אלא עשה לשם עבודת כוכבים השתחוה דיהיה לאו כלום היא (כריתות נ.).

רב נסים גאון

ואלא מאהבה ומיראה. הניחא לאביי דאמר חייב אלא למאן דאמר פטור מאי איכא למימר. ופלוגתא דאביי ורבא משכחת במסכת סנהדרין (מא) בפרק ד' מיתות איתמר העובד ע"ז מאהבה ומיראה אבי אמר חייב ורבא אמר פטור. אביי אמר חייב דהא פלחה, רבא אמר פטור דלא קבלה עליה באלוה, אי קבלה עליה אין ואי לא לא.

רבינו חננאל

איתמר נתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר, לכולי עלמא לא מחייב קרבן דהא לא אתכוין למלאכה דאיתי בה איסורא, אלא להגביה בעולם נתכוין, אע"פ שחותך את המחובר לא קיימן ביה נפש כי חטטא בשגגה. ולא דמי חטא בשגגה אלא מתכוין למעשה מביא לידי חטא, והוא אינו יודע שהוא חטא. אבל אם נתכוין לחתוך את התלוש שהוא מותר ונזדמן לו מחובר וחתכו, רבה אמר פטור דס"ל שאינו קורא ביה נפש כי חטטא בשגגה אלא בזמן שמתכוין לדבר אסור כשיקרא שוגג באיסורו, וזה לא נתכוון אלא לחתיכת תלוש. אביי אמר חייב דהוא מכוון לחתיכה בעלמא ויש בחתיכה איסור. ומכר אביי שאין צריך להתכוון במעשיו לדבר שהוא באיסורו, אלא כל מעשה שיש במינו איסור, אף על פי שלא נתכוון לדבר שיש בה איסור כיון שנזדמן לו דבר איסור הרינו קורא בו כי חטטא בשגגה. וכן לענין נתכוון לזרוק שתים וזרק ד', לרבה פטור דהא לא נתכוון לדבר האסור בשגגה איסורו אע"פ שמתכוון למקצתו.

מסורת הש"ס

[1] כריתות נ.. [2] (ומס"ש תוס' לעיל כג.: ד"ה נאדה וכ"כ עיה לעיל ע: ד"ה ותלמ"ש הרמ"ם פרק שהוא סי' יט שלא תגיעו בכל הגמ' שמקדים רבא לאביי מי אמרי מלך קודם רבא ע"פ וכ"כ עיה בשלח תיכתי ל"ב יש לגרוס הכא אביי אמר וכו' לא ד"ל רבה אמר פטור וכו' אמר רבה מנא אמינא לה וכו' וכו' וע"ע מ"ש פמחים מז. על הגליון). [3] סנהדרין סב.. [4] סנהדרין סב.. [5] (ריקלה ד.). [6] (דף יט:). [7] (דף סב.). [8] (דף יט:) כ"ה ע"ז בלא מתכוין. [9] (דף נד.). [10] (ופרי' תוספות סנהדרין שם: ד"ה רבא אמר).

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נתכוין וכו' לחתוך תלוש זה וחתך: (ב) באא"ר כפ' הזורק פטר רב אשי נתכוין וכו': (ג) באא"ר ד"ה אמר לקמן כל"ל ותיכת דקאמר נתתן:

גליון הש"ס

גמ' דחזי אנדרטא. עי' מס' ע"ז דף מ ע"ב תוד"ה וכאנדרטי:

תוס' ישנים

[1] א) ד"ה דקאמר אלי' אתה מתרה דכל דחייב אפילו מלאכה ומירלה דסייע קבל עליו באלוה כיון דקאמר אלי' אתה אע"פ שאומר באתים ד"ה נמס' ע"ז הם כבלל לא תעבדם כשאומר אלי' אתה אבל מקשיר לאתים לא הוי בכלל לא תעבדם ומיהו בהכיהו דמיהי אלי' אתה לאקמתי כאלי' אתה והר"ת מתיין תפיס דע"ז שבבר עבדוהו ס"ל לשם ע"ז חייב כה אפי' מלאכה ומירלה:

רבינו חננאל (המשך)

חדא מחייב. ודחינן מאי שאר מצות דקתני ע"ז, והכי קתני חומר בשבת שאם קצר וטחן בהעלם אחד בזדון שבת ושגגת מלאכות חייב שתים, מה שאין כן בע"ז. כי (אם) בע"ז אם זיבח וקיטר וניסך בהעלם אחד אינו חייב אלא אחת וכדר' (יוסי) [אמין]. דדחינן לא מיתוקמא מתניתין בע"ז, דקתני סיפא שגג בלא מתכוון בשאר מצות חייב משא"כ בשבת. היכי משכחת לה, אי נימא דחזא אנדרטא וסגיד לה בית הכנסת, והשתחוה [לה]. כי האי גוונא פטור הוא דהא לבו לשמים. ואלא דחזא אנדרטא וסגיד לה, אי דקבלה עליה באלוה, מזיד הוא ולאו בר קרבן הוא, ואי לא קבלה עליה באלוה, כיון דשוגג השתחוה כגנב האי אנדרטא לא מחייב דהא לא עביד מידי. אלא כגון שהשתחוה לע"ז מאהבה, שראה צורה ע"ז ואהבה. או אדם שרעמיה עצמו ע"ז כהמן והשתחוה לו מאהבה בשבנות אלהים אחרים, פי' שנעלם ממנו שמשתחוה לע"ז מאהבה חייב, או שנעלם ממנו כי אלו העבירות בע"ז מחייב וזה פירוש מאהבה. או מירא נמי. כגון מי שנתירא מן הע"ז והשתחוה לו בשבנות אלהים אחרים, או בשבנות עבירות, דלא הוה ידע כי האי גוונא חייב. אי אמרת כי האי גוונא שגג בלא מתכוין בע"ז חייב, נחמא לאביי דמחייב, דנרסינן בסנהדרין פרק ארבע מיתות דאיתמר העובד ע"ז מאהבה ומיראה כגון המשתחוה מאהבתו לו או מיראתו מפנו לאדם הנעבד כהמן בשוגג, שלא היה יודע כי העובד מאהבה או מיראה חייב, אביי אמר חייב דהא פלחא לע"ז, רבא אמר פטור דהא לא קבלה עליו באלוה. הניחא לאביי אלא לרבא דאמר פטור מאי איכא למימר. ואמרינן לא משכחת שגג בלא מתכוין בע"ז אלא באומר מותר. פי' כגון מי שנעלם ממנו עבודת אלהים אחרים, ששכח הכל לגמרי, שנמצא בידו העלם אלהים אחרים והעלם עבירות ואומר שמותר, יכי דאי גוונא בע"ז (אחרינא) חייב בשבת פטור לגמרי. ואקשינן ומי איכא למימר דפטור לגמרי, דהא עד כאן לא בעא מיניה רבה מרב נחמן העלם זה וזה בידו, פי' העלם שבת והעלם מלאכות בידו מהו, אלא לחיובי חדא או תרתי, אבל לפטורייה לגמרי לא.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com